

20
gr

Krajaňské listy

Lidový týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

ROČNÍK I.

Redakce a administrace: Luck, Szewczenki 39. (skrz. poczt. 121.)

ČÍSLO 37.

Jsme pro polsko-českou unii. Česko-polský poměr otázkou evropského míru.

Josef V. Rejzek.

V 1935 roku pod dojmem tehdejší vlny protičeských demonstrací v Polsku napsal jsem báseň „Jen sen?“, která byla v té době svým obsahem jistě nanejvýš časová. Řeklo by se snad, že by se ono téma spíše lépe hodilo pro nějaký politický článek, já však jsem je úmyslně hleděl vyjádřit poesíí a úplně lehkou vyprávěčskou formou. To proto, abych naznačil, jak nutnou a samozřejmou věcí je otázka vzájemného přátelského soužití polského a českého národa. A také jsem chtěl naznačit, že **není možno, aby nám nezáleželo na tom, jaký poměr se vyvíjí mezi těmito dvěma státy.** Fakt, že my Češi v Polsku **chceme být tím zlatým mostem k urovnání polsko-českých poměrů,** je zcela upřímně míněn. Už třeba jen proto, že toho vyžadují přirozenou cestou naše životní zájmy, neboť, přinejmen si pravdu, **takové politické kejkle si vždy a především**

odnesou na svých hřbetech menšiny.

Ale mimo to je tu ještě něco jiného, co nás nutí k poslání býti prostředníky v upevňování polsko-českých svazků: **je to veliká láska k oběma zemím** — Československo, starou vlast, milujeme, protože z ní pocházíme; Polsko, novou naši vlast, milujeme, protože je to slovanská země a že nás s ní osud spojil pro dobré i těžké časy. A ježto dobro polského státu je i naším dobrem, nijak nepřejeme této naší nové vlasti jakoukoliv válku, protože dosud ještě nejsou dobře zaceleňny ani ty rány, které po sobě zanechala světová válka. **A tím méně si pak můžeme, my polští Češi, přát jakýkoliv válečný konflikt polsko-český.** Těto tragédie bychom se rozhodně nechtěli dožít.

A na základě těchto úvah jsem již v 1935 roce horoval o **polsko-české unii,** což jsem vyjádřil svým způsobem ve níže uvedeně básni takto:

Jen sen?

U všech všudy! Odkud ten ryk? Co se to jen děje?
V dále spousta lidí hučí. Kam to všechno spěje?
Jak to mezi nimi divě vře!
Jistě je to nějaká zas pře!
Ať mne vezme ďas,
není-li to něco zas!

Dav se blíží — hlučí, jako hromu burácení.
Přechází do písni krásných — vše se mění.
„Kde domov můj?“ — „zemský ráj“ — ...
„Jeszcze Polska nie zginęła“ — ... plní kraj.
Všude slyšet zpěv a vidět jas!
Zda nad něj kde v světě máš?

Potkali se Polák s Čechem: „Co się, Czechu, robi?“
Ptal se Polák Čecha a ten na to: „Nevim, hochu, nevim!“
Vím jen jak vše zazvučí,
až tě stisknu v náručí.“
Polák na to zas:
„Chceš-li, tu mě máš!“

Polák tajil slzu v oku, a Čech vzdychal zas:
„Dej mi ruku, půjdem spolu! Slyš ten krásný hlas!“
Všechno to jde s hymnou na rtech jako ná povel.
Výkřiky zní kolem: „Na Vyšehrad!“ ... „Na Wawel!“
Polák jako Čech.
Jedna touha, jeden vzdech.

U hlav předků velká chvíle — bouře jas... každý plakal.
Jaký div, že Polák Čecha v svém obětí neumačkal?
Miliony pravic k nebi míří,
v oku vidět žár, v lici jas zas víří,
Mohutně zní: „Přisahám!“ —
Na věky ti věrnost dám!“

(Pokrač. na str. 2.)

Na pomezí česko-polském prapor pně se k výši, na něm heslo: „Unie slovanských států, buď mocnou říší!“
Všechno tisknu v náručí
„Vstaň“ — to matka — v uších zahučí
a je tu bílý den —
Bědal byl to pouhý sen!

Jak je vidět oba tyto básně se stal pro dnešní dobu ještě aktuálnějšími. Zvláště pak myšlenka polsko-české unie je tu na místě. Proč? — Dnes už není žádným tajemstvím, že Polsko chce na Československu slezké území, o které zřejmě až dosud se rozbíjely všechny pokusy o navázání přátelských styků mezi oběma národy. Nebudeme také na tomto místě poukazovat na to, zda a do jaké míry ta neb ona strana měla pravdu a čím se provinila. Nad tím je nutno učiniti hodně veliký kříž, jako naše všim co již minulo a na co není dobře vzpomínati.

Zde jde o přítomnost.

Tato přítomnost je velmi pohnutá a vyžaduje si, aby se jednalo rozumně a rychle. Tedy — **Polsko si činí nárok na pohledávky v Československu, a to v době, kdy Hitler usiluje o připojení sudetského kraje k Říši. Proto navrhuje, aby se Polsku dostalo netoliko jen slezského území, ale celého Československa, a sice takovým způsobem,**

Utvořením Unie by bylo likvidováno nebezpečí stále ohrožující jak Československo, tak Polsko, protože nikdo nemůže vědět, zda se někdy v budoucnu Německo nezachová právě tak k Polsku, jak nyní k Československu. Neboť **německé choutky o zřízení pangermánské Evropy potvrzují věčně věků a budou tím drastičtější, čím více nesváru se uhostí mezi slovanskými národy.**

že by Československo nabídlo Polsku unii.

Takovým způsobem by jeden stát patřil druhému, byl by konec jakýchkoliv sporů a byla by tak vytvořena silná hráz proti germánskému expanzivnímu pronikání na východ. Oba spojené státy by se takto doplňovaly. **Polsku by se dostalo vysoce vyvinutého československého průmyslu a Československo by našlo v Polsku velkou zásobárnu lidí a mohutné území.** Toto doplnění by bylo tak dokonalé a účelné, že by odolalo každému náporu zvenčí, ať už hospodářskému nebo válečnému. **Tato by byla bezpříkladným vzorem soběstačnosti a stala by se jakýmsi základem pro budování celého telesa Spojených slovanských států evropských, tedy nějaké USE., jako tomu je v Americe.** — K realizaci této Unie muselo by však dojiti okamžitě, aby se společnými silami zabránilo odtržení Sudet od Československa.

My Češi žijící v Polsku, v této historické chvíli považujeme za svatou povinnost, abychom stanuli do ochranné fronty naší milé staré vlasti a proto voláme k československé vládě:

Nabídněte Polské republice Unii!

Jme pro toto jednání. — Radíme-li v této krytické chvíli, radíme upřímně, v úmyslu zachrániti celistvost a integritu naší staré vlasti. Vždycky a i nyní jsme pro Polsko-České sblížení a této myšlenky věrní zůstaneme!

P. T. Odběratelům „K. L.“

Doba nás donucuje k rychlému tempu a chceme-li postačit, pak musíme jít s duchem této: — Každou hodinu, ba každou nepatrnou chvíli se dějí politické změny a my, abychom o tom všem mohli informovat naše čtenáře, rozhodli jsme se, že **budeme náš list vydávat i dvakrát týdně**, podle toho, jak to bude vyžadovat situace politického obzoru. Přesto, že jsme se rozhodli k tomuto kroku, nezvyšujeme předplatné „K. L.“ a prosíme jen naše p.p. odběratele o řádné zaplacení předplatného, které nám dosud dluhují. Tito dlužníci se skládají takřka z celé poloviny odběratelů a my, bohužel, nemáme žádný tiskový fond, abychom jej mohli použiti pro časopis. Nechť si proto každý uvědomí, že něco takového se nedá bez peněz dělati. Tudiž opakujeme a připomínáme: **Vykonejte svou povinnost, jako ji plní náš časopis vůči Vám a dostane se Vám za to odměnou dokonalého zpravo-**

dajství. — V opačném případě uvrhnete na náš časopis dluh a tím i jeho zánik.

Redakce a administrace.

Upozornění.

Tímto se odvolává akademie, která měla být pořádána v Lucku Odbojem ČMS. 2. října t. r. Takléž zábava nebude pořádána.

Vybor ČMS.

Oznámení.

Na svátek sv. Václava koná se v Hrušvici slavnost svěcení obrazu tohoto svätce. Obraz věnuje hrušvickému kostelu spolek „Krajanská Pěče“ v Praze. O hojnou návštěvu prosí

Pořadatelé.

Ze Straklova.

Naše osada se rozloučila dne 12. IX. t. r. se zesnulou paní K. Suchou, která zemřela ve stáří 82 let. Zesnulá se těšila velké váženosti v osadě — byla kmatrou ještě před světovou válkou našeho hasičského praporu. Hasičský sbor vyprovodil ji na její poslední cestě a otec duchovní M. Ivaskov dojemně se rozloučil se zesnulou.

Čest budiž její památce.

Čtěte, předplácejte a rozšiřujte „Krajanské Listy“

Ve volné chvíli

Ing. Alois Křoček

Podzim.

(Časová nálada.)

Nebe zahalilo se v těžký olovený plášť. Rvavý vítr jen chvílemi odhrnoval jeho cípy a ukazoval, že tam daleko nad námi ještě svítí slunce spravedlnosti, které nedá zahynouti nám i budoucím ve staré vlasti. Nepokládáme se dosud za větev osamocenou, osiřelou. Hrozný vítr věje neúřvalé od Berlína. Ostrý, surový, nevládný. Do kostí mráz se vtírá. Na holých brázdách v polích je tak nějak neobvykle smutno. Vše je divné, rozčulující, zrovna jako by nám nějaký hrozný nepřítel z těla po kouskách srdce trhal. A jak divné myšlenky nás pronásledují. Spánek zabáň. Nervy trdají: Sudety, kongres norimberský, Henlein, Runciman, Hodža, válka, dělení Českoslo-

venska! Hrozně! — Hitler chce zničit naši starou vlast, která byla kolébkou našich otců, našich starostlivých matek a babiček. Mocná Anglie, nepřemožitelná Francie, bohatá Amerika — celý svět zajímá se o ten kousíček země, o tu rúži, která se chce plně v květu rozvinouti, aby ukázala svoji kulturu, spravedlnost a touhu po míru. Jak nás všechny bolí srdce, da těmi boháprázdny s'ova, která užil Gering: „Čechové, národ bez kultury, který neznámo jakým způsobem se dostal do Evropy!“

Ta naše podzimní rúže třese se zimou, spravedlivým hněvem. Rozchyluje své útlé plátky květu, aby ještě trochu tepla a

silý od slunce nabrala. Snad, nedej Bože...!

Věříme pevně, že zase přijde usměvavé jaro a s ním nový život, nové naděje. Život šťastnější, bez stálého strachu, utopení duševních a hrozných svizelů.

A už rázným, prudkým krokem blíží se aněl smrti — zima, aby rúži spálila mrazem a její duši si přivlastnila. Rúže se třese, ale nenařká, dobře ví, že má ostré trny, které se mohou hluboko, krvavě zatnouti do kůže nepříteli a citelně ho poškrábat, aby pamatoval, že nevinná a krásná rúže dovede se také brániti.

Není tomu tak dávno, co vyšla z germánské poroby na boží svět samostatná, volná, aby

ukázala své spanilé květy lidskosti, svoji vyspělost kulturní a stala se bazou všech demokracií. Ještě nezahleděla se trvalé k slunci, aby sytla se hojně jeho teplými paprsky šťastného žití a již zase odvěky satan a nepřítel pokolení slovanských na rúži cení zuby a otvárá dračí jícen, aby tu nevinnou, krásnou a tichou rúži pohltit a plným douškem se napil slovanské krve, která ještě podél Labe a Vltavy prýští.

Proč má opustiti ten krásný svět? Chce také teplo, slunce, chce žiti.

Nedá se! Bude bojovati svými ostrými trny pokud jiskerka života bude v jejím srdci svítiti. Nedá se! Vždyť Bůh také jí dal sílu a mocné přátele...

A podzimní dravý vítr hází po rúži žlutým listím a vyje jako vlk nenasytný: „Mlč, přišel tvůj osud, mocné fatum!“ Rúže se zasmála zdravým, silným smíchem a ukázala řadu ostrých, bodavých trnů. Dobře ví, že nezahyne, ale jako plémě slechetné bude žiti věčně!

Co nového ve světě. Mobilisace v Československu.

Všichni muži ve stáří do 40-ti let povolání do zbraně. Koně a motorová vozidla se rekvirují. Československo nebude ve válce osamoceno. Slováci jsou pro obranu republiky.

Divoké tempo doby nás každou chvíli staví před dokončené, hotové věci. Tak byla v Československu v noci o 11. hod. z pátku na sobotu vyhlášena všeobecná mobilisace. K této mobilisaci došlo těsně po přeletu Chamberlainově do Godesbergu, v době krajního napjetí a po incidentech, vyvolaných na různých místech Sudet. Incidenty si vyžádaly desítky mrtvých.

V mobilisační vyhlášce se nařizuje, aby se do 6-ti hodin přihlásilo všechno mužstvo ve stáří do 40-ti let u přidělených jim vojenských částí. Podle zvláštního vojenského řádu byli povoláni do zbraně všichni 40-ti letí záložní důstojníci. Zároveň bylo nařízeno, aby všechna motorová vozidla a koně byli dány k dispozici armádě. — Mobilisaci nařídil prezident Beneš po poradě s generálním inspektorem branné moci Janem Syrovým, který po demisi vlády přijal předsednictví a byl pověřen k rozhodování v budoucích dnech Československé republiky.

Před vyhlášením mobilisace promluvili ještě do rozhlasu 4 slovenští poslanci, z nichž poslanci Sidor a Ursini prohlásili, že Slováci jsou odhodláni bránit celistvost a práva Československé republiky za každých okolností. Mimo to všichni tito poslanci nabádali slovenský národ k rozvaze a klidu a aby se nedal strhnouti škodlivou a zlomyslnou propagandou domnělých přátel, ať vnitřních nebo zvenčí.

Ještě téže noci byly mobilisační vyhlášky rozvěšeny ve všech krajích Československé republiky. Obsah vyhlášek je v těchto jazycích: český, slovenský, podkarpatoruský, německý, polský a maďarský.

V poslední chvíli došlo z Francie československým vládním činitelům ujistění, že bude-li Československá republika vyprovokována k válečnému tažení, pak v něm nebude osamocena.

Československé vojsko na hranici.

Podle zpráv z Prahy, Československé vojsko obsadilo hranice a zavedlo všude úplný pořádek.

Složení nové československé vlády.

V době kdy Československá vláda byla nucena pod nátlakem Francie a Anglie souhlasit s připojením Sudet k Německu, aby se přý zabránilo válečnému konfliktu, v době když šlo o formální rozkouskování celého Československa, tu se ozval celý československý národ a jednohlasně se postavil proti myšlence vzdání se bez "jediného" výstřelu. Důsledkem toho nastoupila demise vlády. Okamžitě na to byla utvořena nová vláda, která je v tomto složení: Ministerský předseda a ministr národní obrany gen. Jan Syrový, min. zahraničí dr. Krofta, vnitro dr. Černý, finance Kalfus, školství dr. Šubrt, spravedlnost Zajner, železnice Kamenický, pošta a telegraf Dunovský, obchod Janáček, unifikace dr. Fritz, veřejné práce gen. Husárek, zemědělství dr. Reich, zdravotnictví prof. Mendl, sociální péče min. Horák, ministři bez jmenování: Vavrečka, Rakovský a Zenkl.

Kromě toho vešli do vlády dva ministři slovenští, Imrich Karmaš a ludovec prof. Matáš Černák.

Manifestace pro připojení slezského území k Polsku.

V celém Polsku jsou pořádány manifestace, na nichž jsou vynášeny resoluce pro připojení k Polsku slezského území, nacházejícího se na československé straně. Také jsou již v některých městech v Polsku zřízeny střediska pro zápis dobrovolníků do organizovaného, t. zv. „Ochotniczego korpusu zaolzańskiego“, jehož úkolem je přijít na pomoc Polákům za Olzou.

Výměna not mezi Polskem a SSSR.

Sovětský vyslanec předložil polské vládě notu, již bylo dáno na srozuměnou, že by SSSR vypovědělo polsko-sovětský pakt o neútočení, kdyby snad Polsko podniklo na Československo vojenský útok. Na tuto notu odpověděla polská vláda sovětské vládě zase notou, v níž zdůraznila, že Polsko dobře zná znění onoho paktu o neútočení a že jakkoliv jedná, jedná z vlastní iniciativy a toto jednání je ve její kompetenci.

Chamberlain u Hitlera.

V pátek přiletěl Chamberlain do Německa a v Godesbergu navázal s Hitlerem jednání ve věci Československa a evropského míru. Než přistoupili k jednání, jehož obsah dosud není znám, státníci mezi sebou vyměnili dopisy. Jejich rozmluva potrvála asi 3 hodiny. Pak Hitler doručil Chamberlainovi resoluci, s přáním, aby byla odevzdána čs. vládě. — Jednání toto se konalo téže noci a

v době, kdy již byla v Československu vyhlášena mobilisace. — Při loučení s Hitlerem, Chamberlain prohlásil, že tato rozmluva ještě neznámá úplně přerušení vyjednávání. Po svém návratu do Anglie pak Chamberlain řekl novinářům, že v otázce sudetoněmecké vychází s čistým svědomím.

Veřejné cvičení ve Straklově.

Dne 11. IX. t. r. ve Straklově konalo se veřejné cvičení naší Jednoty za spolučinkování brátrské těl. Jednoty z Mirohoště. Průběh celého cvičení byl zdařilý, avšak návštěva z ohledu na nejisté počasí poměrně slabá. Vystoupení dorostenek z Mirohoště s prostnými vzbudilo u obecenstva zvláštní zájem. Rovněž i devítka našich mužů s dlouhou tyčí těšila se pozornosti a výsledek velmi dobrý. Naše dorostenky zcvičily na koni skupinové cvičení a dosly jednohlasného uznání. Vystoupení našich mužů s dorostenky bylo krátké, ale zajímavé: většina cvičených dobře zcvičila těžké cviky. Ženy z Mirohoště s našimi bezvadně přivedly sletová prostná. Na zakončení muži obou jednot zcvičili letošní prás ne sletové cvičení. Privítal a krátce požehnal shromážděnému obecenstvu starosta jednoty br. Al. Glajch. Po cvičení následovala sokolská veselice v sále p. B. Veselé.

Jak vidíme program byl bohatý, čas trvání cvičení byl také odpovědný, takže celkový dojem dobrý; žel jenom že to vše kazila nejistá pohoda. Naše díky patří cvičicím členům, vedoucím a bratr. jednotě z Mirohoště, která vždy s ochotou vychází nám vstříc svou výpomocí. Timto dává všem našim jednotám následováníhodný příklad. Nutno ještě dodat, že cvičení navštívilo několik důstojníků a poddůstojníků naší polské armády, kteří průběhem cvičení byli uspokojeni a lichoťivě se o něm vyjádřili.

Stálý dopisovatel.

Kap:

Přílišná tolerance.

Po světové válce každý samostatný stát hleděl své vnitřní otázky a zvláště národnostních menšin, podříditi dobru státu a vychovati mladou generaci nanejvýše lojální.

Poválečná doba poskytovala v tom směru maximální možnosti, z nichž těžily především státy směřující především k totalismu.

Národnostní menšiny v některých státech byly utiskovány a zkracovány o svá práva, která ustrnula v papírových nařízeních do dnešního dne. Státy čistě demokratické hledaly zlatou střední cestu často k vlastnímu neprospěchu. Československo hovělo přílišné toleranci... Je státem, v němž každá národnostní menšina požívá maximum práv oproti menšinám v jiných státech, a jeho národnostní menšiny jsou kulturně dosti vyspělé. Měla by tedy býti naprosta spokojenost.

Tato vysoká tolerance má své kořeny v individuálním, humaním založení prvotních vůdců národa. V tomto založení slouží ke cti, v praktice však ke škodě národa a státu.

Národnostní menšiny a zvláště v pohraničí, jsouc hýčkány celé dvacetiletí humanitární blahobylí vůdcích synů národa, přerůstaly svým dobrodružným přímo přes hlavu...

(Dokončení příště.)

Hospodárné krmení z kombinovaných žebříků.

Krmiti dobytek řezankou a přidávejte jí přímo do žlabu jest práce neúčelná a úplně nepraktická. Nasype-li se jí větší množství najednou, dobytek řezanku zadýchá, přebere, olhže a velké množství vyhází pod nohy, nechá ve žl. bě nebo ji nežere.

Obsluhuje-li ho podář dobytek, předkládá řezanku jenom po malých dávkách, čímž se tato záhada odstraní. Ale nevhodná jest v tom, že nutno přes celé krmení prolévati v chlěvě, což znamená značnou ztrátu času.

Zemědělci sypou někdy velké množství krmiva do žlabu najednou, čímž vznikají ztráty na krmivech i na dobytku, který zpravidla zůstane nedokrměn. Pak nedává přírůstek na váze ani mléko v množství odpovídajícím spotřebě krmiva. Tato každodenní ztráta značí v každém hospodářství za celý rok velkou částku. Také i tam, kde se krmí celou objemnou píci, která předkládá se za obvyčejné žebříky, stává se, že dobytek vrtahuje velké kusy krmiva najednou, roházuje a zaslupuje do hnoje.

Ve svém hospodářství přemýšlel jsem, jak odstraniti tuto záhadu. Přes to, že jsem viděl různé způsoby předkládání krmiva, neviděl jsem nikde tuto otázku, tak důležitou v každém hospodářství, účelně vyřešenou; rovněž ani naše zemědělská literatura mne v tom ohledu nepoučila. Po delší době přemýšlení přišel jsem na primitivní zařízení, které není spojeno s velkým nákladem a v mém hospodářství se velmi osvědčilo.

Obvyčejné kamenné žlaby umístil jsem 80 cm ode zdi, čímž vznikla vedle žlabu menší pícní chodba. Podzdírku

pod žlaby nechal jsem zříditi jenom 15 cm vysokou. Potom zhotovil jsem dřevěné žebříky kombinované. Hlavní žebřík zhotovený ze silného dřeva byl vysoký 90 cm a dlouhý tak jako žlab. Mečičky jeho byly vsazeny do otvorů vrtaných 15 cm od sebe vzdálených. Tento žebřík jsem upevnil přímo na žlaby s přiměřeným sklonem ke hlavám dobytka. Pícní chodbu jsem přehradil prkny a do takto vzniklé přehrady dáv m krmivo.

Potom jsem zhotoval druhý slabší žebřík, t. zv. vložku. Tutu vložku přimontoval jsem latěmi k hlavnímu žebříku, a'etak, aby všude bylo dosti vřle, aby se dala lehce posunovati. Mečičky ve vložce postavil se do téže vzdálenosti jako u hlavního žebříku, t. j. 15 cm.

Výška vložky jest 60 cm a délka jako hlavní žebřík. Faktot zhotovená vložka vsune se do hlavního žebříku a nechá se lehce rukou posunovati. Tímto posunováním se mohou rozměry otvorů regulovati podle potřeby. Když se krmí objemné krmivo celé (sláma, ječel, tráva atd.) postavíme mečičky vložky tak, aby byl žebřík otevřen na největší otvory. Krmíme-li drobnou travou nebo řezankou, tak vložku posuneme, aby otvory v žebříku se přiměřeně zmenšily. Dobytek se naučí velmi brzo malými otvory i řezanku vybirati jazykem, která samočinně spádává. V tomto případě možno celé množství řezanky nebo jiného krmiva předložiti najednou, aniž by byla obava z plýtvání.

Kdo může si ještě k této žebříkům zaříditi samočinná napajedla, pak jest celé krmení omezeno na velmi malý pracovní výkon, dobytek se dokonale nažere jakékoliv plýtvání krmivem se úplně vyloučí, což jest při dnešních poměrech v každém hospodářství velmi důležité a prospěšné.

Stromy a tuk. Zahradníci dosud nevěděli, že stromy mohou trpět a churavět nedostatkem tuku. V jižní Africe pozorovali, že po krutých zimách ovocné stromy kvetly málo a nedokonale. Všechny vědecké pokusy, jimiž se mělo tomuto nedostatku odpomoci, selhaly. Až jistý zahradník dostal zholka nevědecký nápad: člověk, je-li mu zima, potřebuje více tuku než obyčejně. Soudil, že se tak vede také jeho ovocným stromům, protože nemají dostatek tuku. Čtyři neděle před květem proto postříkal své stromy olejem a byl jediný, jemuž mnohem dřive a krásně vykvetly stromy.

Žena a domov

Jaká má být žena a jaký muž?

(Pokračování.)

Je třeba, aby se vžila do nálady muže a dovedla okamžitě sv. ji naladu na jeho vlnu naladit. — Žena — bože, jak samozřejmě! — je věrna tomu, koho má ráda a kdo jí má rád. Ale ne takovou barchetovou odříkavou věrností, která vylučuje vřatni, a zbraňuje cílmu pokušení. Muž musí vědět ne pouze to, že jeho milovanou by chtěl, no X jiných mužů, ale i to, že jeho milovaná by patrně neskočila s okna, kdyby on ji opustil. To je vš k trachu komplikované. — Muž to vědět ien jaksi podvědomě, kdežto v plném vědomí tu přece ien má být jistota (a malým otazníkem) že on je jediným na širém světě a iim že by i slunce zšlo a nebo se zřítilo.

Žena si nem' dšlat lacinou reklamu — X eti do mne celý šilný telefonuje, píše, všude se mi plete do cesty. Y za mnou z ječoucí tramvaje vyskočil a řikal, jaká jsem krásná a co se na mne nomyšl — a Z řikal, že by mne na rukách nesl až na konec světa a já mu řekla — no, to nemluvit o tom, že i to trhá víř, na mne si hned tak někdo nepříjde — já mu řekla, zlá, a klidně jít dál, jako by

„takových by bylo...“ a on ti zůstal celý paf a po'idal, že tak vtipnou a duchapnou ženou ještě neviděl — a já mu na to: „no, to jste viděl málo“ a on vůbec ti nevěděl, co mi má na to říct.. (což je pro nás neochopitelné). Tak takovou reklamu si dnes nedělají už ani kuchařky. Ale žena si má dšlat reklamu docela jinou. Ne sice obklopit se nymbem záhadnosti, půl tajemného upíra, půl černé lilie s vůn tuberosy a rámeček sfingy — to už alespoň dvacet let nebůsobí. Naopak, procté bytosti, plné života, jasné jako otevřená kniha (velmi obsažná a zajímavá ovšem) jsou dnes tv pravé. Ale — ta kniha musí obsahovat závěrečné kapitoly, o nichž ani znalec netuší, co obsahují. Může v nich být třeba recept na pikantní míšniniku na čajové chlebičky nebo na máslivé v'nečky nebo návod na pletený pullover — ale jelikož jsou závěrečné, nikdo to nepozná.

Jsou ženy silné a velmi komplikované. Zvykly si však, právě proto, že té splatenosti mšly v osudech příliš mnoho, ne rozmatávat třesoucími se prstíky všeliaké uzly (a při tom šmordňat další nové), n'brž je prostě silně trhat, a hned na okamžik sama komentu'e — To je, pane, duševně velká hluboká! — v té zlé, a klidně jít dál, jako by

nebylo v jejich životě ničeho, než pevné cesty, po níž si ony jako spokojené ovce krácejí. Nepresentují nikdy světu své zápasy — pouze jejich výsledky. A vyřešení je každé tak prosté! Bojují soukromně, a veřejně si ien způsobně, klidně žijí. — Nuže, ač to vlastně popírá lecos z prve uvedeného, nejednají prozřetelně. „Ta? — milá, ale celkem nezájmavá bytost bez problémů, s plochou dušičkou.“ A patřijim to!

Jsou ženy osudů stejně zmotaných, problémů podobných. Ale — snad je škoda tolik zajímavosti strávit jen v sobě. Bojuje a trpí se tedy za účasti interesované veřejnosti, v dobrém stylu zajisté a v celé působivé dekoraci pouťavě spletených osudů komplikované bytosti. Ta první a úsměvem řekne: nebylo to lehké — ale teď už je dohře“ a pokračuje třeba v líčení nového klobouku. Ta druhá zastřeným hlasem a nalomeným pohledem za vlnu né citace Freuda, Einsteina, Snerera a noč, takně podobně hlubky svých stavů bazutěšnost, závřstě srdce atd. a hned na okraji sama komentu'e — To je, pane, duševně velká hluboká! — v té se člověk nevyzná!

(Dokončení příště.)

VI. Brouček:

Věrnost.

Jaká je to těžká věc, s panenkou když mládenec rozejít se musí; co jen oba zkusi... Marně souží srdce svoje, nevrátí se nikdy k sobě — osud, ten je krutý.

Neuplyne dlouhý čas, zapomenou oba zas na tu lásku svoji — čas, ten srdce zhojí; on má jinou holku rád, za ni chodí kamarád — ku svatbě se strojí.

Z toho moudrost plyne jen: „svět se mění každý den“ — za holku kdo pláší, věře, milí braši, hnedle bude litovat; vezme mu ji kamarád, „věrnost“ se rozpráví.

Láska a lež.

D. Gerard.

Román z doby války v šestašedesátém.

(Pokračování 8.)

„Ach, nemůžu mi o tom míru!“, zvolala Agata skoro pohněvána „Chtěla bych, aby válka raději ještě trvala!“

„Ale, hrabě, ko Agato! Vy jste tak krvelačná? Jsem však přesvědčen, že nemíníte to vážně!“

„Ó ano! Nemám ráda — — —“

„Co?“

„— loučení!“

„Vždyť já ještě nejdědu,“ ozval se Lepinski, zcela správně vyloživ si její poznámku. „Doufám, že ztrávíme spolu ještě několik večerů příjemně. Ostatně — vždyť víte, že

když dva se loučí,
i bez tajného přání
si řeknou: „Na shledání!“

Agata zavrtěla netrpělivě hlavou.

„Na shledanou!“, pravila. „To jest také takové slovo, jež nenávidím! Zní tak vlažně a oddané...“

„Ale přece ještě líp, nežli „s Bohem“.“

„Nu, o něco je lepší. Ale nemá to tak být!... Co jest člověku milé a drahé, nemělo by vůbec mizeti... zacházeti.“

„A přece právě před chvílí jste nás poučovala, že loučení jest boží radou usouzeno.“

Lepinski věděl velmi dobře, že pohrává si z ohněm, ale nebezpečí měl skoro rád — zdálo se mu zajímavým.

„Právě proto se rmoutím“, odvětila Agata. „Vy ovšem nejste sni trochu zarmoucen. Ráda věřím — těšíte se na domov!“

Hlas její se chvěl — a její oči, jež vyčítavě k němu zvedla, zalily se slzami, v nichž zrcadlila se luna.

Bylo to příliš okaté, i neodpovídalo vkusu Lepinského; jeho ješitnosti však to svědčilo.

Právě když uvažoval, jak jí má odpověděti, sklonila svou hlavu do bílých rukou a před jeho zraky vypukla v opravdový pláč.

Lepinski neviděl dosud dospělé ženy tak hořké slzy roniti — a tu uznal za nejlepší prostředek: těšiti ji...

Zdálo se mu nejlepší rozevřiti náruč — a také tak učiniti bez zdráhaní.

„Neplačte, Agato! Neplačte!“, k nejšší jí dojat. „Když dva se loučí,

i bez tajného přání
si řeknou: „Na shledání!“

Ale ne, nic si neřeknou — udělají to takhle!“

A dal jí utěšující, poněkud soustrastný polibek, jemuž však následovaly jiné, vroucnější, poněvadž zahřály se stykem s jejími žhavými rty a jejíma rukama, jež jej ohnivě objaly.

Nebyly to zcela tytéž polibky, jimiž před rokem osušil slzy Dariiry, avšak nepostrádaly rovněž jisté rozkoše a byly mu stokrát nahrazeny.

„Kýho šlaka, Agato!“

Byl to hlas hraběte, nemohoucího se již dočkat konce. Byla to otcovská netrpělivost, jež vypudila jej z pokoje mezi dvěře.

Tak z nenadání překvapený Lepinski byl by rád hned od Agaty odskočil, ale její ruce byly příliš pevně přjaty kolem jeho krku.

Rázem projela mu hlavou vzpomín-

ka na výjev, jež odehrál se loňského roku ve spíži...
Nebyl to skoro týž výjev?

Byl — jenom že s jakýmsi rozdílem, týkajícím se chování otcovského.

Starý pop zprvu zuřil, kdežto hlas hraběte nejevil praždné zlosti; právě naopak — zračila se v něm spokojenost.

A nežli bylo možno Lepinskému pronésti slova k vysvětlení, vstoupil již hrabě na terasu.

Jen zádoých zbytečných slov! Jen zídých slov! smál se spokojeně.

„Bylo by to zbytečné. Vim všechno, co mi chcete říci.“

„Nezasluhuji vašeho ořpčštění“ — vykotal Lepinski, poprvé v životě uveden v rozpačky.

„Možná — možná!“ zářil hrabě radostí. „Ovšem bylo by lépe bývalo, kdybyste byl dříve promluvil se mnou nebo s matkou — ale u všech rohstých! ještě jsem nezapomněl že mládí má své výsady. Myslíte patrně, že jsem byl po ten čas raněn slepotou? Ne, ne — pozoroval jsem všechno. A teď, dítky, jménem Páně — — Bůh vás opatruj.“

A Lepinski v jakémsi pocitu duševní mdloby ucítil, jak Agatina ruka byla vložena do jeho ruky a nad hlavou ozvalo se cosi jako slova pohádky...
Nyní nadešel kamžik k vysvětlení.

Lepinski dobře to věděl, avšak nahlédl zároveň, že věc taková již nemožná.

Jakže? měl nyní říci: „Promiňte — ale to jest nedorozumění?“ a dodat: „Já jsem ženat?“

Zcela prostě bylo to nemožno. Pouchá představa překvapení, jež na obou obličejích rázem by se objevilo, postačila, aby ochromila jeho vůli.

Na bojišti u Hradce Králové nebyl by se ukázal zbabělcem, ale zde vůči mladé ženě, s jejíž duševním klidem tak lehkomyšlně si pohrával, odvíha jeho klesla, opuřila jej.

V okamžiku tom mohl učiniti jen jednu věc — spráteliti se s tím, co se stalo.

„Vždyť se z toho nějak vyvleku“ — konejšil se. —

Opět uposlechl svoji nepolepšitelnou náklonnost: oddati se příjemnému, jež přináší úsměvy...
Je-li „dnešek“ krásný, svědný, proč starati se o „zířek?“

VI.

Hugo.

„A nechceš mi skutečně říci, od koho jsi dostal dnes ráno dopis?“ tázala se jej Agata, pátrajíc v jeho tváři žárlivým pohledem.

Seděli opět v zahradním d mku — uplynul již týden od oncho večera, kdy Lepinski mlčky „situaci akceptoval“.

Přijal věc na vědomí, byť ne s lehkým srdcem.

Dva dny po onom večeru, právě

když přemýšlel o tom, pod jakou zámkou by hraběte požádal, aby zasnoubení s Agatou uchoval v tajnosti, obdržel několik blahopřejných slov od svého známého, dlicho v zajetí s několika druhy v sousedním městečku — i pochopil konečně, že již před světem jest nastávajícím manželem Agatiny.

Hrabě byl předešlého dne v městečku a patrně zprávu o zasnoubení sám rozšířil, aby ulevil svému srdci, štěstím překypujícím.

K rozuzlení otázky, jež byla nyní již veřejným tajemstvím, bylo třeba ruky velice dovedné.

Probráné noci rozhodl se, že vyřká, až přijede Hugo, jenž právě byl oznámil svoji brzkou návštěvu.

Jemu otevře své srdce, jemu se vypovídá; nelze vyhýbat se tomu dělu.

U mladého muže ve stejném věku, jakého je sám, najde spíše porozumění nežli u lidí starých — a bude mu spíše odpuřeno.

I přes to chlácholení nespál však již žádná noci.

Snažil se jen, aby lhůtu onu snadno přežil — a toho docílil tím, že se oddal zase svému oblíbenému zaměstnání: dáti se unášeti proudem udlosti.

Svědomí jeho však nochtělo usnouti, a z přičiny té choval se poněkud zdrželivě, což však Agatu nad míru překvapovalo.

A ke všemu tomu přišo ještě psaní z Haliče, jež vzbuzvalo v její hlavě množství myšlenek a domněnek.

Od večera, proti ého na terase, cítila se oprávněna k přímým otázkám — i opětovala svou otázku:

„Opravdu mi neřekneš, odkud ten dopis jest?“

„Již jsem ti řekl, že — od přítele.“

„Snad od přítelky?“ opravila jeho odpověď. „Vždyť jest to ženský rukopis.“

Lepinski se trpce usmál.

„Nuže, ano — od přítelky. Každý člověk má přítelkyni i přítele.“

„Jest mladá — či již starší?“

„Není příliš stará — dvětil pravděpodobně.“

„A rozumí se samo sebou, že jest hezká?“

„Tak hezká není jako ty!“ řekl opět pravdě přiměřeně.

„Hned ti je dám — jenom že jest psáno polsky, i neporozumíš mu.“

Agata vyhrnula ret s úšklebkem: „To jsi rád!“

Úšklebek ten i podrážděnost jí slušely — i nebylo divu, že Lepinski na okamžik na vše zapomněl a kochal se jen pohledem na rozkošný obraz dívky.

„Nejsm rád“ — odvětil — „poněvadž právě proto nemohu zapuditi tvé podzření.“

Ani brvou nepchrul při těchto slovech.

Vědomí, že tato rozmluva jest asi poslední rozmluvou dt věrnou, dodalo mu zmuřilosti.

Hugonův příchod bude zřejmě poslední lhůtou této nedůstojné k medje — a Hugo očekávan již dnes odpoledne.

Myšlenka na tak blízký konec dodala jeho hlasu veselějšího zvuku a jeho úsměvu trochu nervosní přejatosti. (P. př.)

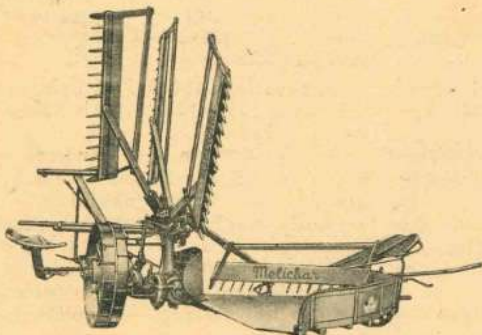

!Nekupujte, pokud jste se neinformoval u nás a nechybíte!

ČESKÉ HOSPODÁŘSKÉ DRUŽSTVO v ROVNĚ (CZESKA SPÓLDZIELNIA ROLNICZO-HANDLOWA w RÓWNEM)

UL. 3-go MAJA 159.

TELEF. 533.

n a b í z í

MELICHAROVY z Brandýsa n./L. (Československo)

SEČÍ STROJE lžičkové, trýbkové a kombinované
ROZMETADLA na umělá hnojiva, různé šířky
SEČÍ STROJE na semínko 1 konné 3-4 metrové.
OBILNÍ ŽACÍ STROJE v olejové lázni
TRAVNÍ ŽACÍ STROJE v olejové lázni

a také:

Mlátičky, ženfoury, mlýnky, pluhy, kultivátory, pařáky, pastorky,
a jiné stroje a nářadí výroby místní i zahraniční.

UMĚLÁ HNOJIVA: dusíkatá, fosforová a draselnatá.

Sklady: v Rovně ul. 3-go Maja Nr 149., v Zdobunově ul. Narutowicza Nr 8. (u pp. Otmara a Kloučka),
ve Volkově (u p. Vl. Mráčka), v Kvasilově (u p. Vl. Náhlovského.)

Celé Volyni jsou známa
nejchutnější piva
z parostrojního pivovaru
V. ZEMANA
v Lucku

Specialita pivovaru
„SAKURA“
Doporučuj všude
tohoto českého podniku
znamenitý mok.

INSERUJTE U NÁS

ČESKÝ VELKOOBCHOD

se střížním a galanterním zbožím.

Kanařasy, prádlo, zboží trikotové,
zástěry, purpury a jiné.

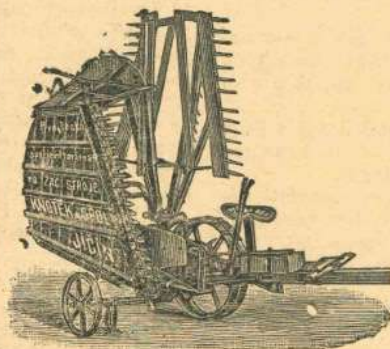
Barvy tiskové Ceny stálé

Vše v nejlepších jakostech a nejlevněji dostanete u firmy

JAN ANDRŠ
LUCK, ul. Jagiellońska č. 42.
Filie Al. B. Chobrego č. 3.

NAVŠTIVTE NÁS A JISTĚ DOBŘE KOUPITE
neboť

Knotkovy žací a mlátičí stroje jsou a zůstanou
nejlepší!

Dodá je stará,
solidní česká
firma

RUDOLF JOZEF a spol.,
v ZDOBUNOVĚ, ul. Kościelna č. 44.

Mimo KNOTKOVÝCH strojů máme stále na skladě:
LORENZOVI motory, kopačky NOVÝ IDEAL, SEČÍ stroje,
pat. VYLUŠŤOVAČE jetele a všechny jiné prvotřídní hosp.
stroje se zárukou.

Krajanské listy, týdeník československého lidu v Polsku. Vydavatel a šéfredaktor Jozef Foitík, Luck. Tiskem vlastním.
Předplatné v Polsku: ročně zl. 10.—, na půl roku zl. 5.—. Do Ameriky zl. 15.—, ročně. Ceny oznámení: celá strana zl. 120.—,
půl strany zl. 60.—, čtvrt strany zl. 30.—. Drobná oznámení 10. gr. za slovo.

Odpovědný redaktor: Jozef Rejzek.

Drukárna Jozefa Foitíka, Luck